

Monumentnummer*: 512326

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 6 juni 2006
Kadaster deel/nr: 82662/73

<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Best		Best		Noord-Brabant		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Batalaan	8	A	5684 ZL	Best		Batadorp
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
Best		F			349	

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

DIENSTWONING (type VIII) voor hoger personeel in de stijlvormen van het Functionalisme uit 1941, gebouwd door de Tsjech Thomas Bata bij zijn schoenfabriek in Batadorp. Het ontwerp is van architect Rossmann, die verbonden was aan de moederfabriek te Zlín (Tsjechoslowakije). Van dit bouwtype VIII is één woning gebouwd.

In heel Batadorp werden, in het tweede kwart van de 20ste eeuw, voor lager en hoger personeel van de fabriek 123 dienstwoningen gebouwd in negen bouwtypes.

Omschrijving

Vrijstaand tweelaags woonhuis op L-vormige plattegrond onder plat dak met overstek. Oorspronkelijk met betonnen overstek en fries. In de voorgevel van het huis een erker en portiek, beide met plat dak. Aan de achterzijde een veranda onder plat dak waarop een balkon met houten hekwerk. Het huis is opgetrokken uit machinale baksteen gemetseld in Vlaams verband.

De muuropeningen zijn voorzien van een rollaag. De indeling van de vensters is grotendeels ongewijzigd. De oorspronkelijke indeling van het huis is als volgt: Op de begane grond royale centrale hall met W.C., trap naar kelder en verdieping; zitkamer; woonkamer met veranda; eetkamer; keuken; bijkeuken; provisiekast; ingangsportiek en garage. De garage is in de jaren veertig verbouwd tot studeerkamer. Op de verdieping vier slaapkamers, waarvan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

één voor personeel (dienstmeisje); badkamer met tweede W.C., overloop met trap en dakterras boven garage.

Het dakterras is tegelijk met het veranderen van de garage verbouwd tot vijfde slaapkamer. Onder de helft van het huis een kelder, waarin o.a. een kolenberging provisie-, was- en centrale verwarmingskelder zich bevindt.

De woonkamer, verdieping en dak van het huis hebben een "Bendor" betonnen balkenvloer waarop houten regelwerk met vloerdelen. De vloer van de woonkamer is bovendien voorzien van een parketvloer. In hal en badkamer een tegelvloer.

Tuin met oude beplanting waaronder twee opgaande beuken van ca.2 meter omtrek en verder: meidoorn, sering, boerenjasmijn, kers, coniferen en ligusterhaag.

Waardering

De dienstwoning type VIII is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de industrialisatie en internationalisering van Noord-Brabant in het Interbellum. Het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de arbeiderswoning. Het heeft architectuurhistorisch belang als karakteristiek en zeldzaam voorbeeld van het Functionalisme en als stijlvoorbeeld van de Praagse Academie voor Creatieve Kunst. Ze heeft ensemblewaarden als functioneel onderdeel van de Companytown Batadorp, die voor Nederland als een zeer bijzondere stedenbouwkundige ontwikkeling aangemerkt dient te worden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)